

Список використаних джерел :

1. Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. №1875-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#n2> (дата звернення 16.03.2024).
2. Адвокат та медіація: посіб. / Г. Гаро та ін. Х: ФАКТОР-МЕДІА, 2022. 112 с.
3. Альтернативні способи вирішення трудових спорів / Бурак В. Я., Кулачок-Тітова Л. В., Пилипенко П. Д. Хм.: ХУУП, 2015. 172 с.
4. Мазаракі Н. Медіація в Україні: проблеми теорії та практики / Н. Мазаракі // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. - 2016. - № 1. - С. 92–100. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2016_1_11. (дата звернення 16.03.2024).
5. Деякі аспекти медіації: доповідь / Євген Синельников суддя Верховного Суду Касаційний цивільний суд URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2023_prezent/Prezent_aspekti_mediacii.pdf (дата звернення 16.03.2024).
6. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. №322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення 16.03.2024).

Кузьменко Г. В.

аспірант

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ОСНОВНІ ВЛАСТИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТВОРЧИХ ПРАЦІВНИКІВ

Правове регулювання соціального захисту творчих працівників в Україні характеризується певними властивостями, які обумовлені наступними факторами: по-перше, особливостями нормативно-правового забезпечення соціально безпечного буття працюючих осіб; характерними рисами творчих працівників, а також соціальними ризиками, що властиві людям та працівникам у цілому, а також творчим працівникам, зокрема. Відтак, враховуючи це, а також позиції учених стосовно змісту правового регулювання [див., напр.: 1–3], доходимо логічного висновку, що до ключових властивостей правового регулювання соціального захисту творчих працівників можемо віднести наступне:

1. Правове регулювання соціального захисту творчих працівників в Україні поширюється на працівників з особливим трудовим статусом

(з правовим статусом творчого працівника, який позначається на особливостях організації трудових відносин за його участі).

2. Правове регулювання соціального захисту творчих працівників в Україні є виконанням обов'язку України, як соціальної держави, а саме шляхом реалізації соціальної функції держави у діях відповідних суб'єктів владних повноважень, які мають нормотворчі повноваження та реалізують ці повноваження, нормативно-правовим чином забезпечуючи соціально безпечне буття творчих працівників, визнаючи при цьому: по-перше, людську гідність творчих працівників, а також важливість поваги їх гідності; по-друге, соціальні ризики, з якими стикаються творчі працівники; по-третє, те, що в Україні найвищою соціальною цінністю є людина, її життя і здоров'я, а тому господарські (та економічні загалом) інтереси в плануванні, організації та у перебігу трудових відносин не можуть бути превалюючими мотивами взаємодії працівника і роботодавця мотиви виправдання зниження належного рівня соціальної безпеки творчих працівників задля посилення економічної безпеки роботодавця (первинність соціальної безпеки працівника над економічними інтересами).

3. Правове регулювання соціального захисту творчих працівників в Україні є виконанням обов'язку України, як правової держави. Вказане пояснюється тією обставиною, що відповідне правове регулювання є фактичним виразом виконанням комплексу вимог юридичної визначеності (є важливою умовою правопорядку в сфері забезпечення соціальної безпеки відповідної групи працівників), а відтак – постає в якості нормативно-правової площини, в якій об'єктивуються підстави (тобто, нормативні підстави) для планування, організації та здійснення заходів соціального захисту творчих працівників на відповідному рівні (національному, місцевому та організаційному).

4. Правове регулювання соціального захисту творчих працівників, як процес, є соціально-значимою діяльністю суб'єктів нормотворення. Ця

ознака є похідною від попередньої, адже юридична визначеність соціального захисту творчих працівників фактично окреслює координати, гарантій прав і обов'язків щодо формування цілісних соціально безпечних умов буття таких працівників.

5. У результаті того, що соціальний захист творчих працівників в Україні є предметом правового регулювання, відповідний тип захисту працюючих осіб ґрунтується на особливій нормативно-правовій основі, якою охоплено міжнародний та національні рівні нормативно-правового забезпечення соціальної безпеки працівників. Виходячи із цього можемо дійти висновку, що систему нормативно-правової основи правового регулювання соціального захисту творчих працівників в Україні складають відповідні групи нормативно-правових актів:

6. Правове регулювання соціального захисту творчих працівників об'єктивується в дії механізму правового соціального захисту працівників, що передбачає серед іншого створення та дію правового механізму соціального захисту творчих працівників, який є особливим виявом правового механізму соціального захисту працівників у цілому.

При цьому, узагальнюючи викладене слід констатувати, що правове регулювання соціального захисту творчих працівників в Україні, як в правовій, соціальній та демократичній державі, повинно бути гармонійною частиною правопорядку, що забезпечується абсолютною узгодженістю із вимогами принципів права. Саме в результаті цього результатом нормативно-правового забезпечення соціального захисту творчих працівників в Україні буде досягнення мети дійсного забезпечення соціально безпечного буття відповідного кола працівників.

Список використаних джерел:

1. Куракін О.М. Поняття і зміст нормативно-правового регулювання як юридичного явища. *Держава та регіони. Серія: Право.* 2013. № 3. С. 10-15.

2. Мельник О.М. Правове регулювання та шляхи підвищення його ефективності: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2004. 208 с.
3. Тарахонич Т.І. Методологічні підходи та принципи дослідження правового регулювання. *Часопис Київського університету права*. 2009. № 3. С. 15-19.

Кучма О. Л.

доктор юридичних наук, професор
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
e-mail: okuchma@ukr.net

СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ДОМАШНІХ ПРАЦІВНИКІВ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАКОНОДАВСТВА

Міжнародною організацією праці прийнято низку Конвенцій, які передбачають обов'язкове страхування домашніх працівників, з зазначенням умов, коли у національному законодавстві можуть бути винятки (наприклад, Конвенція про обов'язкове страхування по інвалідності працівників промислових та торговельних підприємств, осіб вільних професій, надомників і домашніх служників №37, Конвенція про обов'язкове страхування по старості працівників промислових і торговельних підприємств, осіб вільних професій, а також надомників і домашніх служників №35, Конвенція про обов'язкове страхування на випадок втрати годувальника працівників промислових і торговельних підприємств, осіб вільних професій, працівників-надомників і домашніх служників №39, Конвенція про страхування на випадок хвороби працівників промислових і торговельних підприємств та домашніх служників №24), що показує ставлення МОП до означеного питання.

У Верховній Раді України очікує на друге читання законопроект №5695 від 23.06.2021 року [1], яким передбачено норму наступного змісту: «...Загальнообов'язкове державне соціальне страхування домашніх працівників здійснюється на засадах добровільності...».